UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

26 päivänä syyskuuta 2024*

Muutoksenhaku – Toimielimiä koskeva oikeus – Euroopan parlamentin jäsenet – Jäsenvaltioiden tekemä valittuja jäseniä koskeva virallinen ilmoitus – Parlamentin toimivalta – Koskemattomuuden puolustamista koskeva pyyntö – Toimet, joista ei voida nostaa kumoamiskannetta

Asia C-600/22 P

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 16.9.2022,

Carles Puigdemont i Casamajó, kotipaikka Waterloo (Belgia),

Antoni Comín i Oliveres, kotipaikka Waterloo,

edustajinaan P. Bekaert ja S. Bekaert, advocaten sekä G. Boye, abogado,

valittajina,

ja jossa muina osapuolina ovat

Euroopan parlamentti, asiamiehinään N. Görlitz, T. Lukácsi ja J.-C. Puffer,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään A. Gavela Llopis,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari), S. Rodin ja L. S. Rossi,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

kuultuaan julkisasiamiehen 11.4.2024 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Carles Puigdemont i Casamajó ja Antoni Comín i Oliveres vaativat valituksessaan kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 6.7.2022 antaman tuomion Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres v. parlamentti (T-388/19, jäljempänä valituksenalainen tuomio, EU:T:2022:421), jossa unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta heidän kanteensa, jossa vaadittiin kumoamaan parlamentin puhemiehen 29.5.2019 antama kehotus, jolla heiltä evättiin uusille Euroopan parlamentin jäsenille tarjottavat perehdyttämis- ja avustuspalvelut ja väliaikaisen akkreditoinnin myöntäminen (jäljempänä 29.5.2019 annettu kehotus) ja 27.6.2019 päivättyyn kirjeeseen (jäljempänä 27.6.2019 päivätty kirje) sisältynyt kyseisen toimielimen puhemiehen kieltäytyminen tunnustamasta heille parlamentin jäsenen asemaa (jäljempänä yhdessä riidanalaiset toimet).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Vaalisäädös

2 20.9.1976 tehdyn neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom (EYVL 1976, L 278, s. 1) liitteenä olevan jäsenten valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun asetuksen (EUVL L 278 8.10.1976, s. 5), sellaisena kuin se on muutettuna 25.6.2002 ja 23.9.2002 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom (EYVL 2002, L 283, s. 1) (jäljempänä vaalisäädös), 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Viisivuotiskausi, joksi – – parlamentin jäsenet on valittu alkaa kun kulloistenkin vaalien jälkeen pidettävä ensimmäinen istunto julistetaan alkaneeksi.

– –

2. Kunkin – – parlamentin jäsenen toimikausi alkaa ja päättyy samaan aikaan kuin 1 kohdassa tarkoitettu kausi.”

3 Vaalisäädöksen 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jollei tämän säädöksen säännöksistä muuta johdu, vaalit toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten säännösten mukaan.

Näissä kansallisissa säännöksissä voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden erityistilanteet, mutta ne eivät saa yleisesti vaikuttaa vaalitavan suhteellisuuteen.”

4 Säädöksen 12 artiklan sanamuoto on seuraava:

”– – parlamentti tarkastaa valtuudet. Tätä varten se merkitsee tiedoksi jäsenvaltioiden virallisesti julkistamat tulokset ja ratkaisee tämän säädöksen määräyksistä mahdollisesti johtuvat erimielisyydet lukuun ottamatta niitä kansallisia määräyksiä joihin säädöksessä viitataan.”

5 Säädöksen 13 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. – – parlamentin jäsenen paikka vapautuu, kun hänen toimikautensa päättyy hänen erottuaan, kuoltuaan tai kun hänen edustajan toimensa päättyy.

2. Jollei tämän säädöksen muista säännöksistä muuta johdu, kukin jäsenvaltio vahvistaa asianmukaiset menettelytavat mahdollisesti vapautuvan jäsenen paikan täyttämiseksi 5 artiklassa tarkoitetun viisivuotiskauden loppuun asti.

3. Jos – – parlamentin jäsenen toimikausi päättyy jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, noudatetaan toimikauden päättymisessä mainitun lainsäädännön säännöksiä. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ilmoittavat siitä – – parlamentille.”

Parlamentin työjärjestys

6 Yhdeksänteen vaalikauteen (2019–2024) sovellettavan parlamentin työjärjestyksen (jäljempänä työjärjestys) 3 artiklan, jonka otsikko on ”Valtakirjojen tarkastus”, sanamuoto on seuraava:

”1. – – parlamentin yleisten vaalien jälkeen [parlamentin] puhemies pyytää jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia ilmoittamaan parlamentille viipymättä jäseniksi valittujen nimet, jotta kaikki jäsenet voivat ryhtyä hoitamaan edustajantointaan ensimmäisen vaalien jälkeisen istunnon alusta alkaen.

Samalla [parlamentin] puhemies kiinnittää mainittujen viranomaisten huomiota [vaalisäädöksen] asiaa koskeviin säännöksiin ja pyytää näitä ryhtymään tarvittaviin toimiin, jotta vältetään yhteensopimattomuudet – – parlamentin jäsenen tehtävän kanssa.

2. Kunkin jäsenen, jonka valituksi tulemisesta on ilmoitettu parlamentille, on ennen kuin hän ryhtyy hoitamaan edustajantointaan ilmoitettava kirjallisesti siitä, ettei hänellä ole [vaalisäädöksen] 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja, – – parlamentin jäsenen tehtävän kanssa yhteensopimattomia tehtäviä Yleisten vaalien jälkeen ilmoitus on tehtävä mahdollisuuksien mukaan viimeistään kuusi päivää ennen parlamentin ensimmäistä vaalien jälkeistä istuntoa. Niin kauan kuin jäsenen valtakirjaa ei ole tarkastettu tai sitä koskevaa muistutusta ratkaistu, jäsen osallistuu parlamentin ja sen elinten istuntoihin ja hänellä on kaikki jäsenelle kuuluvat oikeudet edellyttäen, että hän on ensin allekirjoittanut edellä mainitun kirjallisen ilmoituksen.

Jos ilmenee, että jäsenellä on jokin [vaalisäädöksen] 7 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu, – – parlamentin jäsenen tehtävän kanssa yhteensopimaton tehtävä, ja tieto voidaan todentaa julkisten lähteiden avulla, parlamentti toteaa puhemiehen antaman ilmoituksen perusteella edustajantoimen vapautuneen.

3. Parlamentti tarkastaa viipymättä asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön perusteella valtakirjat ja tekee ratkaisunsa kunkin vastavalitun jäsenen valtuutuksien pätevyydestä sekä mahdollisista [vaalisäädöksen] säännösten mukaisesti esitetyistä muistutuksista, lukuun ottamatta muistutuksia, jotka kyseisen säädöksen nojalla kuuluvat yksinomaan niiden kansallisten määräysten soveltamisalaan, joihin säädöksessä viitataan.

Valiokunnan mietintö perustuu kunkin jäsenvaltion vaalien kokonaistuloksesta antamaan viralliseen ilmoitukseen, jossa täsmennetään valituksi tulleet ehdokkaat ja heidän mahdolliset varajäsenensä vaalien tulokseen perustuvassa järjestyksessä.

Jäsenen valtakirja voidaan julistaa päteväksi vasta, kun jäsen on tehnyt tästä artiklasta sekä tämän työjärjestyksen liitteestä I johtuvat kirjalliset ilmoitukset.

_ _”

7 Työjärjestyksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Erikoikeudet ja vapaudet”, määrätään seuraavaa:

”_ _

2. Erioikeuksia ja vapauksia koskevaa toimivaltaa käyttäessään parlamentti pyrkii säilyttämään täysivaltaisuutensa demokraattisena lainsäädäntöelimenä ja varmistamaan jäsentensä riippumattomuuden heidän hoitaessaan tehtäviään. Parlamentaarinen koskemattomuus ei ole jäsenen henkilökohtainen erioikeus vaan tae koko parlamentin ja sen jäsenten riippumattomuudesta.

_ _”

8 Työjärjestyksen 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Erioikeuksien ja vapauksien puolustaminen”, määrätään seuraavaa:

”1. Jos väitetään, että jonkin jäsenvaltion viranomaiset ovat loukanneet tai ovat aikeissa loukata jäsenen tai entisen jäsenen erioikeuksia ja vapauksia, parlamenttia voidaan pyytää 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrittämään päätöksellä, onko kyseisiä erioikeuksia ja vapauksia loukattu tai ollaanko niitä todennäköisesti aikeissa loukata.

2. Erioikeuksien ja vapauksien puolustamista voidaan pyytää etenkin, jos olosuhteiden katsotaan hallinnollisesti tai muulla tavoin rajoittavan parlamentin kokouspaikkaan matkustavan tai sieltä palaavan jäsenen vapaata liikkumista, mielipiteen ilmaisemista tai äänestyskäyttäytymistä hänen hoitaessaan tehtäviään tai jos kyseisten olosuhteiden katsotaan kuuluvan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 olevan 9 artiklan soveltamisalaan.

3. Jäsenen erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevaa pyyntöä ei voida ottaa käsiteltäväksi, jos on jo vastaanotettu samoihin tosiseikkoihin liittyvä kyseisen jäsenen koskemattomuuden pidättämistä tai puolustamista koskeva pyyntö riippumatta siitä, onko aikaisemmasta pyynnöstä jo tehty päätös.

4. Jäsenen erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevan pyynnön käsittelyä ei jatketa, jos vastaanotetaan samoihin tosiseikkoihin liittyvä pyyntö kyseisen jäsenen koskemattomuuden pidättämisestä.

5. Jos on tehty päätös olla puolustamatta jäsenen erioikeuksia ja vapauksia, jäsen voi poikkeuksellisesti pyytää, että päätöstä tarkastellaan uudelleen, esittämällä uusia todisteita 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Uudelleentarkastelupyyntöä ei oteta käsiteltäväksi, jos päätöksen johdosta on aloitettu [SEUT] 263 artiklan mukainen menettely tai jos [parlamentin] puhemies katsoo, että esitetyt uudet todisteet eivät ole riittävän painavia oikeuttamaan asian uudelleentarkastelua.”

9 Työjärjestyksen 8 artiklassa, jonka otsikko ”[Parlamentin] puhemiehen kiireelliset toimet koskemattomuuden vahvistamiseksi”, määrätään seuraavaa:

”1. Jos jäsen on pidätetty tai jos hänen liikkumisvapauttaan on rajoitettu siten, että hänen erioikeuksiaan ja vapauksiaan on ilmeisesti loukattu, [parlamentin] puhemies voi asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajaa ja esittelijää kuultuaan tehdä kiireellisesti aloitteen kyseisen jäsenen erioikeuksien ja vapauksien vahvistamiseksi. [Parlamentin] puhemies ilmoittaa aloitteesta valiokunnalle ja täysistunnolle.

2. [Parlamentin] puhemiehen käyttäessä 1 kohdan mukaisia valtuuksiaan valiokunta merkitsee puhemiehen aloitteen tiedoksi seuraavassa kokouksessaan. Jos valiokunta pitää sitä tarpeellisena, se voi laatia mietinnön täysistunnon käsiteltäväksi.”

10 Työjärjestyksen 9 artiklassa, jonka otsikko on ”Koskemattomuutta koskevat menettelyt”, määrätään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen [parlamentin] puhemiehelle osoittamasta, jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä taikka jäsenen tai entisen jäsenen [parlamentin] puhemiehelle osoittamasta, erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevasta pyynnöstä ilmoitetaan parlamentissa, ja pyyntö lähetetään käsiteltäväksi asiasta vastaavaan valiokuntaan.

2. Asianomaisen jäsenen tai entisen jäsenen suostumuksella pyynnön voi esittää toinen jäsen, joka saa edustaa asianomaista jäsentä tai entistä jäsentä kaikissa menettelyn vaiheissa.

Asianomaista jäsentä tai entistä jäsentä edustava jäsen ei saa osallistua valiokunnan tekemiin päätöksiin.

3. Valiokunta käsittelee koskemattomuuden pidättämistä sekä erioikeuksien ja vapauksien puolustamista pyynnöt monimutkaisuuden.

4. Valiokunta antaa perustellun päätösehdotuksen, jossa on suositus koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön tai erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevan pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Tarkistuksia ei oteta käsiteltäväksi. Jos ehdotus hylätään, päinvastainen päätös katsotaan hyväksytyksi.

5. Valiokunta voi pyytää asianomaiselta viranomaiselta ne lisätiedot tai selvitykset, jotka valiokunta katsoo tarpeellisiksi voidakseen muodostaa mielipiteensä koskemattomuuden pidättämisestä tai puolustamisesta.

6. Asianomaiselle jäsenelle annetaan tilaisuus tulla kuulluksi, ja hänellä on oikeus esittää kaikki tässä yhteydessä aiheellisiksi katsomansa asiakirjat tai muut kirjalliset todisteet.

Asianomainen jäsen ei saa olla paikalla koskemattomuutensa pidättämistä tai puolustamista koskevista pyynnöistä käytävien keskustelujen aikana, itse kuulemista lukuun ottamatta.

Valiokunnan puheenjohtaja kutsuu asianomaisen jäsenen kuultavaksi ja ilmoittaa kuulemisen ajankohdan. Jäsen voi luopua oikeudestaan tulla kuulluksi.

Jos asianomainen jäsen ei saavu kuultavaksi kutsuttaessa, hänen katsotaan luopuneen oikeudestaan tulla kuulluksi, paitsi jos hän on esittänyt pyynnön olla saapumatta kuultavaksi ehdotettuna ajankohtana ja on myös ilmoittanut syyn siihen. Valiokunnan puheenjohtaja päättää, hyväksytäänkö tällainen pyyntö olla saapumatta kuultavaksi ilmoitetun syyn perusteella. Asianomainen jäsen ei voi hakea muutosta päätökseen.

Jos valiokunnan puheenjohtaja hyväksyy pyynnön olla saapumatta kuultavaksi, hän kutsuu asianomaisen jäsenen kuultavaksi uutena ajankohtana. Jos asianomainen jäsen ei saavu kuulemiseen tänä toisena ajankohtana, menettelyä jatketaan jäsentä kuulematta. Muita pyyntöjä olla saapumatta kuultavaksi tai tulla kuulluksi ei sen jälkeen hyväksytä.

7. Jos pyynnössä esitetään koskemattomuuden pidättämistä tai puolustamista useiden syytöskohtien perusteella, jokaisesta kohdasta voidaan tehdä erillinen päätös. Valiokunnan mietinnössä voidaan poikkeuksellisesti ehdottaa, että koskemattomuuden pidättäminen tai puolustaminen koskisi ainoastaan syytteen käsittelyä ja että ennen lopullista tuomiota jäsentä ei saisi pidättää tai vangita eikä hän saisi joutua sellaisten toimenpiteiden kohteeksi, jotka estäisivät häntä hoitamasta edustajantoimeensa kuuluvia tehtäviä.

8. Valiokunta voi antaa perustellun lausunnon kyseisen viranomaisen toimivallasta asiassa ja pyynnön käsiteltäväksi ottamisesta, mutta se ei missään tapauksessa ilmaise kantaansa jäsenen syyllisyyteen tai syyttömyyteen eikä siihen, oikeuttavatko lausumat tai teot, joihin jäsenen väitetään syyllistyneen, syytteeseen asettamisen, vaikka valiokunta pyyntöä käsitellessään saisi yksityiskohtaista tietoa tapaukseen liittyvistä tosiasioista.

9. Valiokunnan päätösehdotus otetaan sen käsiteltäväksi jättämistä seuraavan ensimmäisen täysistunnon esityslistalle. Mainittuun ehdotukseen ei voida jättää käsiteltäväksi tarkistuksia.

Keskustelu rajoittuu koskemattomuuden pidättämistä tai säilyttämistä taikka erioikeuden ja vapauden puolustamista koskevia ehdotuksia puoltaviin ja niitä vastaan esitettyihin perusteisiin.

Jäsen, jonka erioikeudet tai vapaudet ovat käsiteltävänä, ei osallistu keskusteluun, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 173 artiklan määräysten soveltamista.

Mietintöön sisältyvästä päätösehdotuksesta tai päätösehdotuksista äänestetään ensimmäisenä keskustelun jälkeisenä äänestysajankohtana.

Parlamentin käsiteltyä asiaa jokaisesta mietintöön sisältyvästä ehdotuksesta äänestetään erikseen. Jos jokin ehdotus hylätään, päinvastainen päätös katsotaan hyväksytyksi.

10. [Parlamentin] puhemies antaa parlamentin päätöksen viipymättä tiedoksi asianomaiselle jäsenelle ja kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja pyytää, että [parlamentin] puhemiehelle ilmoitetaan kaikista asianomaisen käsittelyn vaiheista ja oikeusviranomaisten päätöksistä. Saatuaan nämä tiedot [parlamentin] puhemies välittää ne parlamentille sopivaksi katsomallaan tavalla, tarvittaessa kuultuaan ensin asiasta vastaavaa valiokuntaa.

11. Valiokunta käsittelee asiaa ja mahdollisesti saamiaan asiakirjoja äärimmäisen luottamuksellisina. Valiokunta käsittelee koskemattomuuteen liittyviä menettelyjä koskevat pyynnöt aina suljetuin ovin.

12. Parlamentti käsittelee ainoastaan sellaiset jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt, jotka ovat jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten tai pysyvien edustustojen sille toimittamia.

13. Valiokunta vahvistaa periaatteet tämän artiklan soveltamiselle.

14. Kaikki toimivaltaisen viranomaisen esittämät jäsenten erioikeuksien ja vapauksien laajuutta koskevat tiedustelut käsitellään edellä mainittujen sääntöjen mukaisesti."

11 Työjärjestyksen liitteessä I, jonka otsikkona on "– – parlamentin jäsenten menettelysäännöt taloudellisten sidonnaisuuksien ja eturistiriitojen alalla", olevassa 4 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"– – parlamentin jäsenet tekevät avoimuuden vuoksi omalla vastuullaan puhemiehelle ilmoituksen taloudellisista sidonnaisuuksistaan ennen – – parlamentin vaaleja seuraavan ensimmäisen istuntojakson päättymistä (tai vaalikauden aikana 30 päivän kuluessa siitä, kun jäsen ryhtyy hoitamaan edustajantointa – – parlamentissa) käyttäen [tämän toimielimen] puhemiehistön 9 artiklan mukaisesti hyväksymää lomaketta. He ilmoittavat [parlamentin] puhemiehelle kaikista ilmoitukseensa vaikuttavista muutoksista kutakin muutosta seuraavan kuukauden loppuun mennessä."

Espanjan vaalilaki

12 Yleisestä vaalijärjestelmästä 19.6.1985 annetun lain 5/1985 (Ley Orgánica 5/1985 del Régimen Electoral General) (BOE nro 147, 20.6.1985, s. 19110; jäljempänä Espanjan vaalilaki), 224 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Keskusvaalilautakunnan [Junta Electoral Central, Espanja] on viimeistään kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun vaalit on pidetty, laskettava äänet kansallisella tasolla, jaettava paikat kullekin ehdokkaalle ja julistettava valituksi tulleet.

2. Viiden päivän kuluessa valituksi tulemisensa julistamisesta valituksi tulleiden ehdokkaiden on vannottava vala tai annettava vakuutus [keskusvaalilautakunnassa] Espanjan perustuslain (Constitución española) noudattamisesta. Tämän määräajan päätyttyä [keskusvaalilautakunta] toteaa niiden – – parlamentin jäsenten, jotka eivät ole vannoneet valaa tai antaneet vakuutusta Espanjan perustuslain noudattamisesta, edustajantoimet avoimiksi ja kaikki heille heidän toimensa perusteella mahdollisesti kuuluvat erioikeudet keskeytetyiksi, kunnes tällainen vala on vannottu tai vakuutus annettu.

– –"

Asian tausta

13 Asian tausta esitetään valituksenalaisen tuomion 13–36 kohdassa. Se voidaan nyt annettavaa tuomiota varten tiivistää seuraavasti.

14 Puigdemont i Casamajó oli Generalitat de Cataluñan (Katalonian aluehallinto, Espanja) puhemies ja Comín i Oliveres Gobierno autonómico de Cataluñan (Katalonian itsehallintoalueen hallitus) jäsen itsemääräämisoikeutta koskevan kansanäänestyksen järjestämisestä 6.9.2017 annetun

Parlamento de Cataluñan (Katalonian parlamentti) lain 19/2017 (Ley 19/2017 del 2017 del Parlamento de Cataluña, reguladora referéndum de autodeterminación; DOGC nro 7449A, 6.9.2017, s. 1) ja oikeudellisesta siirtymäkaudesta ja tasavallan perustamisesta 8.9.2017 annetun Parlamento de Cataluñan lain 20/2017 (Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República; DOGC nro 7451A, 8.9.2017, s. 1) antamisajankohtana sekä ensiksi mainitussa laissa, jonka säännösten soveltaminen oli sillä välin keskeytetty Tribunal Constitucionalin (perustuslakituomioistuin, Espanja) ratkaisulla, säädetyn itsemääräämisoikeutta koskevan kansanäänestyksen järjestämisajankohtana 1.10.2017.

15 Näiden lakien antamisen ja kyseisen kansanäänestyksen pitämisen johdosta Ministerio fiscal (syyttäjäviranomainen, Espanja) Abogado del Estado (julkisen vallan edustaja, Espanja) ja VOX-puolue panivat vireille muun muassa valittajia vastaan rikosoikeudellisen menettelyn kansankiihotuksen ja julkisten varojen väärinkäytön perusteella.

16 Tribunal Supremo (ylin yleinen tuomioistuin, Espanja) totesi 9.7.2018 antamallaan määräyksellä valittajien jääneen pois istunnosta heidän poistuttuaan Espanjan alueelta ja keskeytti kyseisen menettelyn siihen saakka, kunnes heidät löydettäisiin.

17 Tämän jälkeen valittajat valittiin edustajiksi parlamenttivaaleissa, jotka pidettiin Espanjassa 26.5.2019, johtamansa Lliures per Europa (Junts) -vaaliliiton (Vapaat Eurooppaan (Yhdessä)) listalta. Kyseinen lista sai kaksi paikkaa parlamentissa.

18 Parlamentin puhemies esitti 29.5.2019 annetulla kehotuksella kyseisen toimielimen pääsihteerille, että kaikilta Espanjassa valituilta ehdokkailta oli evättävä pääsy ”vastaanottokylään” (welcome village) ja parlamenttiin valituille uusille jäsenille tarjottava apu (jäljempänä erityinen perehdyttämispalvelu) sekä akkreditoinnin antamista heille oli lykättävä heidän valintaansa koskevaan vahvistukseen saakka vaalisäädöksen 12 artiklan mukaisesti. Valittajat eivät siis voineet saada erityistä perehdyttämispalvelua, heiltä evättiin pääsy ”vastaanottokylään” eikä heille myönnetty väliaikaista akkreditointia ja kulkukorttia.

19 Keskusvaalilautakunta teki 13.6.2019 päätöksen ”26.5.2019 järjestetyissä vaaleissa Euroopan parlamenttiin valittujen jäsenten julkistamisesta” (jäljempänä 13.6.2019 tehty julkistus), jossa todettiin, että Espanjan vaalilain 224 §:n 1 momentin mukaisesti ja kunkin alueellisen vaalilautakunnan toimittamiin yhdistettyihin laskelmiin sisältyvien tietojen perusteella se oli laskenut äänet uudelleen kansallisella tasolla, jakanut vastaavat paikat kullekin ehdokkaalle ja julkistanut valittujen ehdokkaiden, joihin valittajat kuuluivat, nimet. Tässä 13.6.2019 tehdyssä julkistuksessa todettiin myös, että valittujen ehdokkaiden oli määrä antaa Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentissa edellytettävä vala Espanjan perustuslain noudattamisesta 17.6.2019.

20 Valittajat vaativat 14.6.2019 päivätyllä kirjeellä parlamentin puhemiestä merkitsemään tiedoksi 13.6.2019 tehdystä julkistuksesta ilmenevät 26.5.2019 järjestettyjen vaalien tulokset ja peruuttamaan 29.5.2019 annetun kehotuksen, jotta he saisivat pääsyn parlamentin tiloihin ja saisivat erityistä perehdyttämispalvelua sekä voisivat ottaa paikkansa parlamentissa ja käyttää Euroopan parlamentin jäsenen asemaan liittyviä oikeuksiaan 2.7.2019 alkaen, jolloin pidettiin ensimmäinen 26.5.2019 järjestettyjen vaalien jälkeinen täysistunto.

21 Tribunal Supremon tutkintatuomari hylkäsi 15.6.2019 valittajien vaatimuksen peruuttaa Espanjan rikostuomioistuinten heihin kohdistamat kansalliset pidätysmääräykset, joiden tarkoituksena oli saattaa heidät oikeuden eteen edellä 15 kohdassa mainitussa rikosoikeudellisessa menettelyssä.

22 Keskusvaalilautakunta antoi 17.6.2019 parlamentille tiedoksi Espanjassa valittujen parlamentin jäsenten luettelon (jäljempänä 17.6.2019 päivätty ilmoitus). Siinä ei mainittu valittajien nimiä.

23 Keskusvaalilautakunta katsoi 20.6.2019, että valittajat eivät voineet vannoa Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentissa edellytettävää Espanjan perustuslain noudattamista koskevaa valaa Belgiassa notaarille annettavalla kirjallisella ilmoituksella tai Belgiassa notaarin vahvistamalla asiakirjalla nimettyjen asiamiesten välityksellä, koska sen mukaan tämä vala oli vannottava läsnäolevana.

24 Keskusvaalilautakunta ilmoitti samana päivänä parlamentille, että valittajat eivät olleet vannoneet valaa Espanjan perustuslain noudattamisesta ja että se oli julistanut Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentin mukaisesti, että heille parlamentissa osoitetut paikat olivat vapautuneet ja kaikki heille tehtäviensä perusteella kuuluvat etuoikeudet keskeytetään väliaikaisesti, kunnes he ovat vannoneet tämän valan (jäljempänä 20.6.2019 päivätty ilmoitus).

25 Valittajat vaativat 20.6.2019 päivätyllä kirjeellä parlamentin puhemiestä toteuttamaan työjärjestyksen 8 artiklan nojalla kaikki kiireelliset toimet heidän erioikeuksiensa ja vapauksiensa vahvistamiseksi ja erityisesti näiden erioikeuksien ja vapauksien puolustamiseksi, toteamaan, että heitä koskevilla kansallisilla pidätysmääräyksillä loukattiin erioikeuksia ja vapauksia, joita heillä oli Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 (jäljempänä unionin erioikeuksista ja vapauksista tehty pöytäkirja) olevan 9 artiklan nojalla, toteamaan, että kyseisessä pöytäkirjassa olevan 9 artiklan toisella alakohdalla suojeltiin Euroopan parlamentin jäseniä kaikilta oikeudellisilta rajoituksilta, joita asetettaisiin heidän liikkumisvapaudelleen ja jotka saattaisivat estää heitä täyttämästä muodollisuuksia, jotka ovat tarpeen heidän ryhtyäkseen hoitamaan edustajantointaan, ja lopuksi toimittamaan välittömästi päätöksensä Espanjan toimivaltaisille viranomaisille.

26 Valittajat pääasiallisesti toistivat 24.6.2019 päivätyssä kirjeessään kaikki vaatimukset, joita he esittivät 14. ja 20.6.2019 päivätyissä kirjeissään, joihin he eivät olleet saaneet vastausta.

27 Parlamentin puhemies vastasi 27.6.2019 päivätyllä kirjeellä 14.6., 20.6. ja 24.6.2019 päivättyihin kirjeisiin ilmoittamalla valittajille pääasiallisesti, ettei hän voinut kohdella heitä parlamentin tulevina jäseninä, koska heidän nimensä eivät olleet Espanjan viranomaisten virallisesti ilmoittamassa valittujen ehdokkaiden luettelossa.

28 Valittajat vaativat 28.6.2019 kanteessa, joka rekisteröitiin numerolla T-388/19, että unionin yleinen tuomioistuin kumoaa yhtäältä 29.5.2019 annetun kehotuksen ja toisaalta 27.6.2019 päivättyyn kirjeeseen heidän mukaansa sisältyneet eri toimet, joita ovat ensinnäkin parlamentin puhemiehen kieltäytyminen merkitsemästä tiedoksi 26.5.2019 järjestettyjen vaalien tuloksia, toiseksi parlamentin puhemiehen ilmoitus siitä, että kummallekin valittajalle annetut paikat olivat vapautuneet, kolmanneksi parlamentin puhemiehen kieltäytyminen myöntämästä heille oikeutta ottaa tehtävänsä vastaan ja hoitaa Euroopan parlamentin jäsenen edustajantointa parlamentissa ensimmäisen 26.5.2019 järjestettyjen vaalien jälkeisen istunnon alusta alkaen ja neljänneksi parlamentin puhemiehen kieltäytyminen tekemästä työjärjestyksen 8 artiklan perusteella kiireellistä aloitetta heidän erioikeuksiensa ja vapauksiensa vahvistamiseksi.

29 Valittajat tekivät samana päivänä kanteensa nostamisen lisäksi välitoimihakemuksen, joka kirjattiin numerolla T-388/19 R ja jossa vaadittiin lykkäämään ensiksi parlamentin puhemiehen päätöksen olla merkitsemättä tiedoksi Espanjan kuningaskunnan virallisesti julkistamia 26.5.2019 pidettyjen parlamenttivaalien tuloksia ja tätä seuranneen päätöksen merkitä Espanjan

viranomaisten 17.6.2019 ilmoittama erilainen ja puutteellinen valittujen ehdokkaiden luettelo, toiseksi parlamentin puhemiehen päätöksen katsoa, että valittajien parlamentin jäseneksi valintaa koskeva julkistaminen menetti vaikutuksensa 20.6.2019 päivätyllä ilmoituksella, ja kolmanneksi parlamentin päätöksen kieltäytyä takaamasta työjärjestyksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti valittajille oikeutta hoitaa edustajantointaan parlamentissa ja sen elimissä siten, että heillä on kaikki jäsenelle kuuluvat oikeudet, ensimmäisen vaalien jälkeisen istunnon alusta alkaen ja siihen saakka, että parlamentin ja Espanjan oikeusviranomaisten käsiteltäväksi saatetut erimielisyydet ratkaistaan, täytäntöönpanoa. Valittajat vaativat lisäksi, että parlamentti velvoitetaan toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet mukaan luettuna heidän unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa olevasta 9 artiklasta johtuvien erioikeuksiensa ja vapauksiensa vahvistaminen, jotta he voivat ryhtyä hoitamaan edustajantointaan parlamentissa ensimmäisen vaalien jälkeisen istunnon alusta alkaen.

30 Euroopan parlamentin jäsen Riba i Giner, joka toimi valittajien nimissä, osoitti 10.10.2019 päivätyllä sähköpostiviestillä 3.7.2019 valitulle parlamentin puhemiehelle sekä kyseisen toimielimen oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle vaatimuksen, joka oli lähtöisin 38:lta eri kansalaisuuksia ja poliittisia puolueita edustavalta Euroopan parlamentin jäseneltä, joihin hän itse kuului, ja jossa vaadittiin muun muassa parlamenttia puolustamaan työjärjestyksen 9 artiklan perusteella unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa olevan 9 artiklan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettua valittajien parlamentaarista koskemattomuutta.

31 Tribunal Supremon (ylin tuomioistuin) rikosasioita käsittelevän jaoston tutkintatuomari antoi 14.10.2019 kansallisen pidätysmääräyksen, eurooppalaisen pidätysmääräyksen ja kansainvälisen pidätysmääräyksen Puigdemont i Casamajósta, jotta hänet voitaisiin saattaa oikeuden eteen edellä 15 kohdassa mainitun rikosoikeudenkäynnin yhteydessä. Comín i Oliveresista annettiin 4.11.2019 samat pidätysmääräykset. Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres pidätettiin Belgiassa 17.10. ja 7.11.2019 ja päästettiin samoina päivinä ehdonalaiseen vapauteen.

32 Parlamentin puhemies esitti kahdessa 10.12.2019 päivätyssä samansisältöisessä kirjeessä, joista toinen oli osoitettu Riba i Ginerille ja toinen kaikille edellä 30 kohdassa mainitulle 38 edustajalle, että hän ei voinut pitää valittajia parlamentin jäseninä Espanjan viranomaisten antaman heidän valituiksi tulemistaan koskevan virallisen ilmoituksen puuttuessa.

33 Unionin tuomioistuin totesi 19.12.2019 annetussa tuomiossa Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) muun muassa, että henkilöllä, jonka on virallisesti julistettu tulleen valituksi parlamenttiin mutta joka ei ole saanut lupaa täyttää tiettyjä kansallisessa oikeudessa säädettyjä vaatimuksia tällaisen julkistamisen jälkeen eikä mennä parlamenttiin osallistuakseen sen ensimmäiseen istuntoon, on katsottava olevan koskemattomuus unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa olevan 9 artiklan toisen kohdan nojalla.

34 Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti hylkäsi edellä 29 kohdassa mainitun välitoimihakemuksen ja määräsi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin, 1.7.2019 antamallaan määräyksellä Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres v. parlamentti (T-388/19 R, EU:T:2019:467).

35 Unionin tuomioistuimen varapresidentti kumosi 1.7.2019 annetun unionin yleisen tuomioistuimen presidentin määräyksen (T-388/19 R, EU:T:2019:467), palautti asian unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi ja määräsi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin, 20.12.2019 antamallaan määräyksellä Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres v. parlamentti (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149).

36 Parlamentin puhemies ilmoitti 13.1.2020 pidetyssä täysistunnossa, että kyseinen toimielin merkitsee 19.12.2019 annetun tuomion Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) perusteella tiedoksi, että valittajat oli valittu parlamenttiin 2.7.2019 lukien (jäljempänä 13.1.2020 tehty toimi).

37 Valittajat nostivat 20.2.2020 kumoamiskanteen 10.12.2019 päivätystä kirjeestä, jonka parlamentin puhemies oli osoittanut Riba i Ginerille. Tämä kanne kirjattiin asianumerolla T-115/20.

38 Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti totesi 19.3.2020 annetussa määräyksessä Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres v. parlamentti (T-388/19 R-RENV, EU:T:2020:114) sen jälkeen, kun asia oli palautettu sen käsiteltäväksi 20.12.2019 annetulla määräyksellä Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres v. parlamentti (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149), että kun otetaan huomioon 13.1.2020 tehty toimi, välitoimihakemuksesta ei ollut enää tarpeen lausua, ja päätti, että oikeudenkäyntikuluista määrätään myöhemmin.

39 Unionin yleinen tuomioistuin pääasiallisesti hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla edellä 28 kohdassa mainitun kanteen sillä perusteella, että se koski toimia, joista ei voida nostaa kumoamiskannetta SEUT 263 artiklan nojalla.

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

40 Valittajat vaativat valituksessaan, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

– palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen tai toissijaisesti kumoaa riidanalaiset toimet

– velvoittaa parlamentin ja Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut tai toissijaisesti määrää, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

41 Parlamentti vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen ja

– velvoittaa valittajat korvaamaan muutoksenhakumenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

42 Espanjan kuningaskunta vaatii, että unionin tuomioistuin

– jättää valituksen tutkimatta tai muutoin hylkää sen perusteettomana ja

– velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

43 Valittajat esittävät valituksensa tueksi neljä valitusperustetta. Ensimmäisessä valitusperusteessaan he riitauttavat perusteet, joiden nojalla unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta heidän riidanalaisten toimien kumoamista koskevan vaatimuksensa sillä perusteella, että ne eivät muuttaneet heidän oikeudellista tilannettaan. Toisessa valitusperusteessaan he vaativat toissijaisesti, että unionin tuomioistuin tarkastelee uudelleen 30.4.2009 annettuun tuomioon Italia ja Donnici v. parlamentti (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275) perustuvaa oikeuskäytäntöään, ja jos se ei tee näin, he esittävät vaalisäädöksen 12 artiklaa koskevan lainvastaisuusväitteen. Kolmannessa valitusperusteessaan valittajat moittivat perusteita, joiden nojalla unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että siitä, että parlamentin puheenjohtaja ei tehnyt työjärjestyksen 8 artiklan perusteella kiireellistä aloitetta heidän erioikeuksiensa ja vapauksiensa vahvistamiseksi, ei voitu nostaa kumoamiskannetta. Lopuksi neljännessä valitusperusteessaan valittajat moittivat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi, että heidän argumentaationsa, joka koski parlamentin puhemiehen väitettyä kieltäytymistä välittää heidän pyyntöään, joka koski heidän erioikeuksiensa ja vapauksiensa puolustamista, kyseisen toimielimen asiasta vastaavalle valiokunnalle, koski toimea, jota ei ollut olemassa, sillä asianomaiset henkilöt eivät olleet esittäneet tällaista pyyntöä työjärjestyksen 7 ja 9 artiklan perusteella.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

44 Espanjan kuningaskunta väittää ensisijaisesti, että valitus on jätettävä tutkimatta kokonaisuudessaan pääasiallisesti sillä perusteella, että se ei täytä SEUT 256 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa sekä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja 169 artiklan 2 kohdassa asetettuja vaatimuksia, koska siinä ei määritetä riittävän täsmällisesti ja selvästi valituksenalaisen tuomion kritisoituja kohtia ja oikeudellisia perusteluja, joihin valittajien vaatimus perustuu. Se väittää myös, että valituksessa ainoastaan toistetaan perusteet ja argumentit, joihin on jo vedottu unionin yleisessä tuomioistuimessa, joten siinä vaaditaan tosiasiallisesti, että unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetty kanne tutkitaan uudelleen, mikä ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan muutoksenhaun yhteydessä.

45 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta katsovat argumentaatiossaan, joka on esitetty vastauksena valittajien esittämiin eri perusteisiin, myös, että kyseiset valitusperusteet on suurelta osin jätettävä tutkimatta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

46 Vaikka on totta, että valittajien kirjelmät muistuttavat osin unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetyn kanteen uudelleen tutkimista koskevaa pyyntöä ja ne vaikuttavat monin paikoin sekavilta ja toisteisilta, on kuitenkin todettava, että valituksessa kokonaisuudessaan samoin kuin kunkin valitusperusteen tueksi esitetyssä pääasiallisessa argumentaatiossa mainitaan valituksenalaisen tuomion perustelujen kritisoidut kohdat ja esitetään riittävän täsmällisesti, jotta unionin tuomioistuin voi ratkaista asian, oikeudelliset perusteet, joilla valittajat pyrkivät kyseenalaistamaan nämä kohdat.

47 Näin ollen on todettava, että toisin kuin Espanjan kuningaskunta väittää, valitus kokonaisuudessaan ei ole SEUT 256 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ja työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja 169 artiklan 2 kohdassa asetettujen edellytysten vastainen. Asia ei ole näin myöskään kunkin valitusperusteen tueksi esitetyn argumentaation osalta.

48 Tästä seuraa, että parlamentin ja Espanjan kuningaskunnan esittämät tutkimatta jättämistä koskevat perustelut on hylättävä.

Asiakysymys

Ensimmäinen valitusperuste

– *Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat*

49 Valittajat katsovat ensimmäisessä valitusperusteessaan pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin teki valituksenalaisessa tuomiossa oikeudellisia virheitä SEUT 263 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan osalta, teki oikeudellista luonnehdintaa koskevia virheitä ja otti eri tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla katsoessaan, että riidanalaisista toimista ei voinut nostaa kumoamiskannetta sillä perusteella, että ne eivät muuttaneet valittajien oikeudellista tilannetta.

50 Aluksi 27.6.2019 päivätyn kirjeen osalta valittajat moittivat unionin yleistä tuomioistuinta pääasiallisesti siitä, että se katsoi, että parlamentin puhemiehen oli merkittävä tiedoksi 17. ja 20.6.2019 annetut ilmoitukset, jotka heijastivat Espanjan viranomaisten kantaa, jonka mukaan valittajat eivät kuuluneet valittuihin jäseniin sillä perusteella, että he eivät olleet vannoneet Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentissa säädettyä Espanjan perustuslain noudattamista koskevaa valaa, eikä 13.6.2019 päivättyjä tuloksia, jotka heijastivat 26.5.2019 pidetyissä vaaleissa annettuja ääniä. Tältä osin valituksenalaisessa tuomiossa on oikeudellinen virhe ja siinä otetaan tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla siltä osin kuin se perustuu käsitykseen, että 17. ja 20.6.2019 annetut ilmoitukset heijastavat 26.5.2019 pidettyjen vaalien tuloksia.

51 Valittajat väittävät, että heillä oli vaalisäädöksen 5 artiklan 1 kohdan nojalla joka tapauksessa oikeus hoitaa edustajantointaan väliaikaisesti muiden parlamentin jäsenten kanssa 2.7.2019 alkaneeksi julistetun istunnon alusta alkaen, vaikka heidän valtakirjojaan ei ollut vielä tarkastettu. Heidän mukaansa se, että myöhemmin annettiin 13.1.2020 tehty toimi, vahvisti tämän tulkinnan.

52 Valittajien mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki myös oikeudellisen virheen SEUT 223 artiklan osalta ja otti tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisessa tuomiossa katsoessaan, että parlamentin jäsenten edustajantoimen harjoittamiseen ryhtymisen ennakkoedellytysten tai -vaatimusten määrittäminen kuuluu jäsenvaltioiden kanssa jaettuun toimivaltaan, vaikka se kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Kuten 19.12.2019 annetusta tuomiosta Junqueras Vies (C-502/19, EU EU:C:2019:1115) ja 20.12.2019 annetusta määräyksestä Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres v. parlamentti (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149) käy valittajien mukaan ilmi, Espanjan oikeudessa rikotaan unionin oikeutta siltä osin kuin siinä asetetaan unionin oikeudessa asetettuihin vaatimuksiin nähden ylimääräisiä vaatimuksia, jotka eivät kuulu kansalliseen vaalimenettelyyn, joka päättyy valittajien mukaan tulosten julkistamiseen. Valittajat arvioivat, että parlamentin on vaalisäädöksen 12 artiklan nojalla

ratkaistava tämä kysymys sen käsiteltäväksi kyseisen toimen perusteella saatettuna vaaleihin liittyvänä erimielisyytenä. Valittajien mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään lausunut kaikista vaatimuksista ja teki oikeudellisen virheen valituksenalaisessa tuomiossa loukaten näin perusoikeuskirjan 47 artiklaa, kun se hylkäsi tehottomana argumentaation, joka koski sitä, että Espanjan kuningaskunnalla ei ollut toimivaltaa säätää Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentin mukaista vaatimusta Espanjan perustuslain kunnioittamista koskevan valan vannomisesta.

53 Valittajat arvioivat lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin korvasi lainvastaisesti 27.6.2019 päivätyn kirjeen perustelut ja otti kyseisen kirjeen sanamuodon huomioon vääristyneellä tavalla todetessaan useissa valituksenalaisen tuomion kohdissa, että kyseinen kirje ei perustunut toteamukseen, että valittajat eivät olleet saaneet parlamentin jäsenen asemaa, vaan ainoastaan toteamukseen, että he eivät täyttäneet edustajantoimensa harjoittamiselle asetettuja muodollisia edellytyksiä.

54 Valittajat väittävät lisäksi, että valituksenalaisessa tuomiossa on otettu tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla, sen perustelut ovat ristiriitaiset ja siinä rikotaan vaalisäädöksen 8 ja 12 artiklaa sekä perusoikeuskirjan 39 artiklan 2 kohtaa ja sivuutetaan 30.4.2009 annettu tuomio Italia ja Donnici v. Parlamentti (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275) siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että parlamentti ei voinut merkitä tiedoksi 13.6.2019 julkistettuja tuloksia, vaikka kyseistä julkistamista ei ollut riitautettu ja se oli ainoa oikeudellisesti sitova toimi, joka parlamentin oli otettava huomioon, sulkien pois 17. ja 20.6.2019 annetut ilmoitukset, jotka eivät sitoneet sitä. Se seikka, että Espanjan kuningaskunta laiminlöi vilpitöntä yhteistyötä koskevaa velvoitettaan, kun se ei ilmoittanut parlamentille 13.6.2019 virallisesti julkistettuja tuloksia, ei vapauttanut tätä toimielintä velvollisuudesta merkitä niitä tiedoksi.

55 Vaikka oletettaisiin, että on katsottava, että tulosten ilmoittaminen parlamentille oli tarpeen, minkä valittajat kiistävät, he arvioivat, että toisin kuin valituksenalaisen tuomion perusteluista käy ilmi, 13.6.2019 tehty julkistus oli joka tapauksessa riittävä, jotta parlamentin oli merkittävä tiedoksi se, että heidät oli valittu parlamentin jäseniksi.

56 Valittajat väittävät lisäksi, että valituksenalaisen tuomion perusteluissa todetaan, että parlamentin on merkittävä tiedoksi mikä tahansa kansallisilta viranomaisilta lähtöisin oleva toimi ja myös ne toimet, jotka kyseiset viranomaiset ovat antaneet ilman toimivaltaa, mikä on vastoin 9.3.1978 annettua tuomiota Simmenthal (106/77, EU:C:1978:49). He arvioivat, että näissä perusteluissa sivuutetaan myös se, että unionin oikeudessa ja erityisesti SEUT 223 artiklan 2 kohdassa ja SEUT 232 artiklassa ei anneta jäsenvaltioille oikeutta määrätä edes väliaikaisesti parlamentin jäsenen edustajantehtävien hoitamisen keskeyttämisestä ja näin muuttaa jäsenten lukumäärää ja siten parlamentin kokoonpanoa. Tältä osin he väittävät, että 3.12.1992 annetun tuomion Oleificio Borelli v. komissio (C-97/91, EU:C:1992:491) taustalla ollut asia eroaa nyt käsiteltävästä asiasta.

57 Valittajat esittävät, että tämä seikka koskee asiakysymystä eikä SEUT 263 artiklan mukaisen kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten noudattamista, ja he väittävät myös, että parlamentin puhemiehen heidän väitteidensä mukaansa tekemä päätös estää heitä hoitamasta edustajantointaan tässä toimielimessä merkitsi heidän osaltaan heidän vaalikelpoisuuttaan koskevan perusoikeuskirjan 39 artiklan 2 kohdan ja vaalisäädöksen 1 artiklan 3 kohdan ”erityisen vakavaa ja ennennäkemätöntä” rikkomista, mikä on vastoin Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuskomitean ja Demokratiaa oikeusteitse -komission eli niin kutsutun Venetsian komission kannanottoja.

58 Lopuksi heidän mukaansa unionin yleinen tuomioistuin otti tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisessa tuomiossa tai ainakin sivuutti käsiteltäväkseen toimitettujen kirjelmien ulottuvuuden katsoessaan, että oli riidatonta, että valittajat eivät olleet noudattaneet Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momenttia, vaikka tätä koskeva kanne oli vireillä Tribunal Constitucionalissa (perustuslakituomioistuin, Espanja).

59 Toiseksi valittajat väittävät 29.5.2019 annetun kehotuksen osalta, että kyseinen toimi, joka koski heitä suoraan ja yksilöllisesti, ei ollut erotettavissa 27.6.2019 päivätystä kirjeestä, ja että unionin yleinen tuomioistuin otti tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla tai vähintäänkin vääristi niitä ja aiheutti sen, että valituksenalaisen tuomion perustelut olivat ristiriitaiset, katsoessaan, että kyseisen kehotuksen vaikutukset olivat päättyneet 17.6.2019. Kyseisen tuomion perusteluissa on myös ilmeisiä arviointivirheitä siltä osin, kun niissä esitetään, että 29.5.2019 annettu kehotus ei ollut syynä siihen, että valittajat eivät voineet ryhtyä hoitamaan tehtäviään.

60 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta arvioivat, että valittajien ensimmäisen valitusperusteensa tueksi esittämä argumentaatio on hylättävä.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

61 Aluksi 27.6.2019 päivätyn kirjeen osalta on muistutettava, että SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohdan ja SEU 13 artiklan 2 kohdan mukaan parlamentti toimii sille perussopimuksissa annetun toimivallan rajoissa.

62 Parlamentin jäsenten valinnan osalta on todettava, että koska yhtenäistä vaalimenettelyä ei ole otettu käyttöön, menettelyyn sovelletaan jokaisessa jäsenvaltiossa kansallisia säännöksiä, jollei vaalisäädöksen 8 artiklan mukaisesti sen määräyksistä muuta johdu (tuomio 22.12.2022, Junqueras i Vies v. parlamentti, C-115/21 P, EU:C:2022:1021, 60 kohta).

63 Kyseisen toimen 12 artiklassa määrätään, että parlamentti ”merkitsee tiedoksi jäsenvaltioiden virallisesti julkistamat tulokset ja ratkaisee tämän säädöksen määräyksistä mahdollisesti johtuvat erimielisyydet lukuun ottamatta niitä kansallisia määräyksiä joihin säädöksessä viitataan”.

64 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, on niin, että vaalisäädöksen yhteydessä ilmaisu ”merkitä tiedoksi” epää parlamentilta kaiken harkintavallan nimetä valitut edustajat, sillä vain kansallisilla viranomaisilla on toimivalta tehdä niin kansallisessa oikeudessa säädetyn menettelyn mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 30.4.2009, Italia ja Donnici v. parlamentti, C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275, 55 ja 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

65 Vaalisäädöksen 12 artiklan sanamuodosta ilmenee, että tässä yhteydessä on ainoastaan parlamentin tehtävänä lausua vaalisäädöksen perusteella esiin nostetuista erimielisyyksistä. Kyseisellä toimielimellä ei sitä vastoin ole toimivaltaa valvoa, onko kansallinen vaalimenettely tai kansallisten viranomaisten toteuttama tulosten julkistaminen sääntöjenmukainen tai lainmukainen unionin oikeuden kannalta (ks. vastaavasti tuomio 30.4.2009, Italia ja Donnici v. parlamentti, C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275, 55–57, 60, 67 ja 68 kohta). Sama koskee myös tilannetta, jossa vaalisäädöksessä itsessään viitataan kansalliseen oikeuteen.

66 Vaalisäädöksessä määrätty unionin ja jäsenvaltioiden välisen toimivallanjaon täytäntöönpano varmistetaan erityisesti työjärjestyksen 3 artiklassa, jonka 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat parlamentille jäseniksi valittujen nimet.

Ainoastaan niihin jäseniin, joiden nimet sisältyivät kansallisten viranomaisten ilmoittamaan luetteloon, sovelletaan tämän jälkeen työjärjestyksen 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä muodollisuuksia, joihin kuuluu heidän valtakirjojensa tarkastaminen.

67 Se, että kansallisten viranomaisten parlamentille ilmoittama luettelo ei vastaa jäsenvaltion virallisesti julkistamia tuloksia vastoin vaalilain 12 artiklassa säädettyä, tai laajemmin se, että kyseisessä listassa on virheitä tai puutteita, ei anna tälle toimielimelle mahdollisuutta ohittaa kansallisten viranomaisten sille virallisesti ilmoittamia valittujen jäsenten nimiä.

68 Nimittäin on niin, että sen lisäksi, että jäsenvaltioiden ilmoittaman valittujen jäsenten listan paikkansapitävyyden tarkistaminen merkitsisi tehtävää, joka parlamentin on käytännössä mahdotonta toteuttaa, se myös antaisi tälle toimielimelle mahdollisuuden valvoa, ovatko kansallinen vaalimenettely ja näin ollen tämän menettelyn mukaisten vaalien tulokset unionin oikeuden mukaisia, mikä olisi vastoin vaalisäädöksessä asetettua unionin ja jäsenvaltioiden välistä toimivallan jakoa.

69 Unionin oikeudessa käyttöön otetussa kattavien oikeussuojakeinojen järjestelmässä tällainen valvonta kuuluu yksinomaan kansallisille tuomioistuimille tarvittaessa unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklan nojalla esitetyn ennakkoratkaisupyynnön jälkeen tai unionin tuomioistuimelle, jonka käsiteltäväksi on saatettu SEUT 258 artiklaan perustuva jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne (ks. vastaavasti analogisesti unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys 8.10.2020, Junqueras i Vies v. parlamentti, C-201/20 P(R), EU:C:2020:818, 66 kohta).

70 Valittajien 27.6.2019 päivättyä kirjettä koskeva argumentaatio on tutkittava näiden seikkojen valossa.

71 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisessa tuomiossa pääasiallisesti, että 27.6.2019 päivätty kirje ei muuttanut valittajien oikeudellista tilannetta eikä siitä näin ollen voinut nostaa kumoamiskannetta SEUT 263 artiklan nojalla, koska – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi erityisesti kyseisen tuomion 104, 114 ja 117–119 kohdassa – parlamentin puhemies oli vain merkinnyt tiedoksi tehtäviinsä kuuluvalla tavalla valittujen jäsenten luettelon, jonka Espanjan viranomaiset olivat ilmoittaneet hänelle 17. ja 20.6.2019, mikä oli hänen kannaltaan jo olemassa oleva tilanne.

72 Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi valituksenalaisen tuomion 130 ja 131 kohdassa, että vaikka oletettaisiin, että Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentissa säädetty vaatimus Espanjan perustuslain noudattamista koskevan valan vannomisesta olisi unionin oikeuden vastainen sillä perusteella, että se ei ole jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvan kansallisen vaalimenettelyn osa, ei ole parlamentin tehtävänä eikä näin ollen unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä sen käsiteltäväksi saatetun kanteen yhteydessä lausua tästä seikasta, vaan kansallisten tuomioistuinten on ratkaistava tällainen kyseenalaistaminen tarvittaessa unionin tuomioistuimelle esitetyn ennakkoratkaisupyynnön jälkeen tai suoraan unionin tuomioistuimen on ratkaistava se SEUT 258 artiklaan perustuvan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä.

73 Unionin yleinen tuomioistuin totesi myös valituksenalaisen tuomion 142–144 kohdassa, että valittajien argumentaatiota, jonka mukaan edustajantoimen hoitamiselle parlamentissa asetetut tarpeelliset muodolliset edellytykset on täytettävä yksinomaan kyseisessä toimielimessä, ei tueta 19.12.2019 annetussa tuomiossa Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115).

74 Valittajat väittävät valituksessaan pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä, ei lausunut kaikista vaatimuksista ja otti eri tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisessa tuomiossa katsoessaan, että parlamentin oli merkittävä tiedoksi Espanjan viranomaisten sille virallisesti ilmoittama valittujen jäsenten luettelo.

75 Edellä 60–68 kohdassa esitetyistä näkökohdista ilmenee kuitenkin, että unionin yleinen tuomioistuin, joka ei ottanut tosiseikkoja huomioon vääristyneellä tavalla 17. ja 20.6.2019 päivättyjen ilmoitusten tai 27.6.2019 päivätyn kirjeen sisällön osalta valituksenalaisessa tuomiossa, ei tehnyt vaalisäädöksen 8 ja 12 artiklaan liittyvää oikeudellista virhettä eikä rikkonut perusoikeuskirjan 39 artiklan 2 kohtaa katsoessaan, että parlamentin puhemies ei voinut vaalisäädöksellä käyttöön otettua unionin ja jäsenvaltioiden välistä toimivallanjakoa rikkomatta poiketa Espanjan viranomaisten sille virallisesti ilmoittamasta valittujen jäsenten luettelosta, jonka paikkansapitävyyden tarkistamiseen hänellä ei ollut toimivaltaa.

76 Vaalisäädöksen 5 artiklan 1 kohta, jossa täsmennetään, että viisivuotiskausi, joksi parlamentin jäsenet valitaan, alkaa, kun kulloistenkin vaalien jälkeen pidettävä ensimmäinen istunto julistetaan alkaneeksi, ei ole omiaan saattamaan tätä päätelmää kyseenalaiseksi, koska tässä säännöksessä ainoastaan määritellään parlamentin jäsenten toimikauden aikarajat eikä siinä säännellä toimivallan jakoa unionin ja jäsenvaltioiden välillä vaaleja koskevissa asioissa.

77 Asia ei ole näin myöskään 19.12.2019 annetun tuomion Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) osalta. On nimittäin todettava, että kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa Tribunal Supremo esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jossa se tiedusteli tästä eriävällä tavalla, millä hetkellä parlamenttiin valittu henkilö saa tämän toimielimen jäsenen aseman, jotta määritetään se ajankohta, josta lähtien hänellä on unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa olevan 9 artiklan toisessa kohdassa määrätty tähän asemaan liittyvä koskemattomuus. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin katsoi, että parlamentin jäsenen asema oli saavutettu vaalitulosten virallisesta julkistamisesta lähtien, minkä se totesi tapahtuneen Espanjassa 26.5.2019 pidettyjen vaalien osalta 13.6.2019. Se ei sitä vastoin ottanut kantaa siihen, mitä johtopäätöksiä parlamentin on tehtävä siitä, että kansalliset viranomaiset ilmoittavat valittujen jäsenten luettelon, eikä etenkään siihen, sitooko tällainen ilmoittaminen tätä toimielintä, mitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykset eivät koskeneet.

78 Todellisuudessa 19.12.2019 annettu tuomio Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) ei suinkaan tue valittajien väitteitä vaan päinvastoin tukee unionin yleisen tuomioistuimen arviointia, koska unionin tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 69 kohdassa, että parlamentilla ei ole mitään toimivaltaa, jonka nojalla se voisi kyseenalaistaa vaalitulosten virallisen julkistamisen sääntöjenmukaisuuden tai valvoa sen yhdenmukaisuutta unionin oikeuden kanssa, mistä voi päätellä – kuten edellä 64 kohdasta ilmenee – että parlamentilla on velvollisuus merkitä tiedoksi nyt käsiteltävässä asiassa 17.6.2019 annetun ilmoituksen kaltaiset kansallisten viranomaisten sille antamat tuloksia koskevat viralliset ilmoitukset.

79 Unionin yleinen tuomioistuin ei siis jättänyt huomiotta 19.12.2019 annettua tuomiota Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) katsoessaan valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa, että parlamentilla oli velvollisuus merkitä tiedoksi kansallisten viranomaisten virallisesti ilmoittama valittujen ehdokkaiden luettelo, koska tällä toimielimellä ei ole toimivaltaa valvoa millään tavalla tämän luettelon sisältöä.

80 Lisäksi unionin yleistä tuomioistuinta ei voida moittia myöskään siitä, että se olisi jättänyt huomiotta 20.12.2019 annetun määräyksen Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres v. parlamentti (C-646/19 P(R), EU:C:2019:1149), jossa unionin tuomioistuimen varapresidentti katsoi ennen asian ratkaisemista, ettei voida sulkea pois sitä, että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvan kansallisen vaalimenettelyn on katsottava päättyneen vaalitulosten julkistamiseen, mikä sulkee pois kaikki myöhemmät muodollisuudet. Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 139 kohdassa, on nimittäin niin, että vaikka oletettaisiin, että Espanjan kuningaskunta ylitti toimivaltansa asettaessaan Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden vannoa Espanjan perustuslain noudattamista koskeva vala, tällä seikalla ei ole vaikutusta parlamentin puhemiehen velvollisuuteen merkitä tiedoksi vaalitulokset, jotka kansalliset viranomaiset ilmoittavat hänelle virallisesti.

81 Tältä osin valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin ei lausunut siitä, oliko Espanjan kuningaskunnalla SEUT 223 artiklan 2 kohdan ja vaalisäädöksen 8 artiklan nojalla toimivalta asettaa Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentissa säädetty vaatimus tai oliko tämä vaatimus unionin oikeuden vastainen. Todettuaan valituksenalaisen tuomion 117 kohdassa sellaisten perusteiden, joihin ei liittynyt vääristyneellä tavalla huomioon ottamista, nojalla, että valittajat eivät olleet vannoneet tämän 224 §:n 2 momentin mukaista Espanjan perustuslain noudattamista koskevaa valaa, se päinvastoin katsoi kyseisen tuomion 131 kohdassa oikeudellista virhettä tekemättä ja kaikista vaatimuksista valituksenalaisessa tuomiossa lausuen, että parlamentti ei voinut kyseenalaistaa Espanjan viranomaisten 17.6.2019 virallisesti ilmoittaman valittujen ehdokkaiden luettelon laillisuutta eikä sillä itsellään ollut toimivaltaa ratkaista tällaisia kysymyksiä. Unionin yleinen tuomioistuin päätteli tämän perusteella perustellusti valituksenalaisen tuomion 135 kohdassa, että valittajien argumentaatio, joka koski sitä, että Espanjan viranomaisilla ei ollut toimivaltaa säätää Espanjan vaalilain 224 §:n 2 momentissa säädettyä velvollisuutta, oli hylättävä tehottomana.

82 Edellä esitettyjen syiden perusteella valittajien argumentaatio, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 132–134 kohdassa esittämiä ylimääräisiä perusteluita, joissa se arvioi, että parlamentilla ei ollut yksinomaista toimivaltaa vahvistaa parlamentin jäsenten edustajantoimen harjoittamiseen ryhtymisen ennakkoedellytyksiä ja -vaatimuksia, oli hylättävä tehottomana.

83 Se, että parlamentti antoi 27.6.2019 päivätyn kirjeen jälkeen 13.1.2020 tehdyn toimen, jolla valittajille annettiin lupa hoitaa edustajantehtäviään ilman, että heidän valtakirjansa tarkastettiin etukäteen, ja teki siten päätelmän, jonka se uskoi olevan tarpeen 19.12.2019 annetun tuomion Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) perusteella, ei missään tapauksessa ole omiaan muuttamaan 27.6.2019 päivätyn kirjeen oikeudellista luonnetta, kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 121 ja 122 kohdassa.

84 On vielä täsmennettävä, että toisin kuin valittajat väittävät, edeltävä arviointi ei merkitse sitä, että jäsenvaltioille annettaisiin mahdollisuus jättää huomiotta vaalisäädöksen mukainen toimivallanjako tai rikkoa SEUT 223 artiklan 2 kohtaa ja SEUT 232 artiklaa, sillä näiden säännösten ja määräysten mahdollinen rikkominen voidaan riitauttaa kansallisissa tuomioistuimissa tarvittaessa sen jälkeen, kun unionin tuomioistuimelle on esitetty ennakkoratkaisupyyntö, tai suoraan unionin tuomioistuimessa SEUT 258 artiklan nojalla.

85 Toiseksi 29.5.2019 annetun kehotuksen osalta on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 184 ja 185 kohdassa kuvailtuaan ja arvioituaan tämän kehotuksen sisältöä, että se ei estänyt valittajia suorittamasta edustajantoimen hoitamiseen ryhtymistä

edeltäviä muodollisuuksia, joita yhteensopimattomien tehtävien puuttumista koskeva ilmoitus ja taloudellisia sidonnaisuuksia koskeva ilmoitus merkitsevät, eikä se näin ollen ollut syynä siihen, että he eivät voineet hoitaa edustajantointaan parlamentissa 2.7.2019 tapahtuneesta vaaleja seuranneen ensimmäisen istunnon alkaneeksi julistamisesta lähtien. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi kyseisen tuomion 186 ja 187 kohdassa, että kyseinen kehotus ei muuttanut valittajien oikeudellista tilannetta ja että heidän vaatimuksensa, jotka koskivat kyseisen kehotuksen kumoamista, oli näin ollen jätettävä tutkimatta.

86 Unionin yleinen tuomioistuin tuli tähän päätelmään siten, että se katsoi valituksenalaisen tuomion 179–182 kohdassa ensiksi, että kyseinen kehotus, jossa parlamentin puhemies ainoastaan totesi, että pääsy ”vastaanottokylään” oli ”jäädytettävä” tai keskeytettävä eikä espanjalaisille jäsenille tullut myöntää väliaikaista akkreditointia ennen kuin Espanjan viranomaiset ilmoittivat lopulliset tulokset, oli rinnastettavissa sisäisen prosessinjohtotoimenpiteeseen ja oli luonteeltaan väliaikainen, koska sen vaikutukset päättyivät kyseisen ilmoituksen antamispäivänä. Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin totesi, että 29.5.2019 annetun kehotuksen väliaikaisuudesta seurasi, että sillä ei ollut vaikutusta valittajien mahdollisuuteen saada myöhemmin lopullista akkreditointia. Kolmanneksi se muistutti, että valittajien edustajantoimen hoitamisen esteenä oli se, että he eivät sisältyneet Espanjan viranomaisten antamaan virallista tulosluetteloa koskevaan ilmoitukseen, eikä se, että heidän taloudellisia sidonnaisuuksia koskevaa ilmoitustaan ja yhteensopimattomien tehtävien puuttumista koskevaa ilmoitustaan ei ollut allekirjoitettu, koska työjärjestyksen mukaan nämä ilmoitukset voidaan allekirjoittaa sen jälkeen, kun ensimmäinen vaalien jälkeinen parlamentin istunto on julistettu alkaneeksi.

87 Toisin kuin valittajat väittävät, unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ei ilmene, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla tai vääristellyt niitä valituksenalaisessa tuomiossa tarkastellessaan 29.5.2019 annettua kehotusta 27.6.2019 päivätystä kirjeestä erillisenä toimena ja katsoessaan, että kyseisen kehotuksen vaikutukset olivat päättyneet päivänä, jolloin Espanjan viranomaiset ilmoittivat tulokset virallisesti eli 17.6.2019. Argumentaatio, joka koskee väitetystä tosiseikkojen vääristyneellä tavalla huomioon ottamisesta aiheutuvaa puolustautumisoikeuksien loukkaamista, on näin ollen myös hylättävä.

88 Valituksenalaisen tuomion 181 kohdassa, jossa unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että se, että valittajat eivät tehneet taloudellisia sidonnaisuuksia koskevaa ilmoitusta ja yhteensopimattomien tehtävien puuttumista koskevaa ilmoitusta, ei ollut omiaan estämään heitä hoitamasta edustajantointaan vaalien jälkeisen ensimmäisen istunnon alkaneeksi julistamisesta lähtien, esitettyjen perustelujen ja kyseisen tuomion 183 kohdassa esitettyjen perustelujen, joissa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että valittajat eivät väittäneet, että 29.5.2019 annettu kehotus olisi estänyt heitä allekirjoittamasta tällaisia ilmoituksia, välisestä mahdollisesta ristiriidasta on todettava, että kuten lisäksi-ilmaisun käyttö osoittaa, kyseinen 183 kohta on ylimääräinen perustelu suhteessa kyseisen tuomion 179–182 oleviin perusteluihin, joissa ei ole oikeudellista virhettä ja joissa ei ole otettu tosiasioita huomioon vääristyneellä tavalla. Näin ollen valittajien argumentaatio, joka koskee nimenomaisesti kyseistä 183 kohtaa, on hylättävä tehottomana.

89 Lopuksi on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä valituksenalaisen tuomion 184–187 kohdassa, kun se päätteli erityisesti kyseisen tuomion 179–182 kohdassa esitettyjen perustelujen nojalla, että 29.5.2019 annettu kehotus ei ollut syynä siihen, että valittajat eivät voineet hoitaa edustajantointaan parlamentissa, eikä se muuttanut heidän oikeudellista tilannettaan, joten valittajien tätä kehotusta koskevat kumoamisvaatimukset oli jätettävä tutkimatta.

90 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste

– *Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat*

91 Valittajat väittävät toisessa valitusperusteessaan, johon he vetoavat toissijaisesti, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti vaalisäädöksen 12 artiklan mukaista kansallisten viranomaisten ja parlamentin välistä toimivallan jakoa. Näin tehdessään he pyytävät unionin tuomioistuinta tarkastelemaan uudelleen 30.4.2009 annettuun tuomioon Italia ja Donnici v. parlamentti (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275) perustuvaa oikeuskäytäntöä. He katsovat erityisesti, että parlamentilla oli joka tapauksessa toimivalta ratkaista työjärjestyksen 3 artiklan 1 kohtaan perustuva vaaleihin liittyvä erimielisyys, sillä muutoin tehokkuusperiaatetta olisi loukattu, ja että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen valituksenalaisessa tuomiossa katsoessaan varauksetta, että vaalisäädöksessä suljetaan pois parlamentin toimivalta ratkaista kansalliseen oikeuteen perustuvat erimielisyydet myös silloin, kun vaalisäädöksessä viitataan kansalliseen oikeuteen. He lisäävät, että unionin tuomioistuinten on voitava valvoa kaikkia toimia, joilla parlamentin jäseneltä evätään hänen oikeutensa.

92 Viimesijaisesti valittajat väittävät, että vaalisäädöksen 12 artikla tai mikä tahansa muu tämän toimen, Euroopan parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen tai unionin oikeuden säännös, josta ilmenee, että jäsenvaltioiden vaaleja koskevissa asioissa antamat ilmoitukset sitovat tätä toimielintä silloinkin, kun ne ylittävät toimivaltansa, on primaarioikeuden ja erityisesti SEU 10 ja SEU 14 artiklan sekä perusoikeuskirjan 39 artiklan 2 kohdan vastainen.

93 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta väittävät pääasiallisesti, että kun otetaan huomioon ensimmäiseen valitusperusteeseen annettava vastaus, unionin tuomioistuimen ei ole tutkittava toista valitusperustetta siltä osin kuin se koskee 30.4.2009 annettuun tuomioon Italia ja Donnici v. parlamentti (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275) perustuvan oikeuskäytännön kyseenalaistamista.

94 Parlamentti katsoo lisäksi, että valittajien esittämä lainvastaisuusväite on jätettävä tutkimatta, koska se on esitetty ensimmäisen kerran valituksen yhteydessä, tai toissijaisesti hylättävä joka tapauksessa perusteettomana.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

95 Valittajat väittävät toisessa valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti unionin ja jäsenvaltioiden välistä toimivallan jakoa vaaleja koskevissa asioissa ja erityisesti vaalisäädöksen 12 artiklaa, kun se sovelsi valituksenalaisessa tuomiossa 30.4.2009 annettuun tuomioon Italia ja Donnici v. parlamentti (C-393/07 ja C-9/08, EU:C:2009:275) perustuvaa oikeuskäytäntöä. Vastauksena ensimmäiseen valitusperusteeseen esitetyistä perusteluista ja erityisesti edellä 59–67 kohdasta käy ilmi, että tämä argumentaatio on hylättävä.

96 Valittajien toissijaisesti esittämän lainvastaisuusväitteen osalta on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuin on muutoksenhakumenettelyssä toimivaltainen tutkimaan ainoastaan arvioinnin, jonka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt niistä perusteista ja perusteluista, joista siinä on lausuttu. Jos asianosaisella olisi oikeus esittää ensi kertaa vasta unionin tuomioistuimessa vaatimuksilleen perusteita, joihin hän ei ole unionin

yleisessä tuomioistuimessa vedonnut, asianosaisella olisi tosiasiallisesti oikeus laajentaa unionin tuomioistuimessa, jonka toimivalta muutoksenhakuasioissa on rajoitettu, kannettaan unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltyyn asiaan nähden (ks. vastaavasti tuomio 29.2.2024, Euranimi v. komissio, C-95/23 P, EU:C:2024:177, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

97 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että sen lisäksi, että valittajien toisen valitusperusteen yhteydessä esittämään lainvastaisuusväitteeseen ei ole liitetty täsmennyksiä, joiden perusteella sen perusteltavuutta voitaisiin arvioida, unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että tämä lainvastaisuusväite on esitetty ensimmäisen kerran valituksen yhteydessä. Se on näin ollen jätettävä tutkimatta.

98 Edellä esitetystä seuraa, että toinen valitusperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kolmas ja neljäs valitusperuste

– *Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat*

99 Valittajat väittävät kolmannessa valitusperusteessaan pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen ja perusteli valituksenalaisen tuomion puutteellisesti katsoessaan, että se, että parlamentin puhemies kieltäytyi tekemästä kiireellistä aloitetta työjärjestyksen 8 artiklan perusteella, ei ollut toimi, josta voi nostaa kanteen SEUT 263 artiklan perusteella. Valittajat väittävät, että nyt käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että tällainen kieltäytyminen ei liittynyt siihen, että heille ei tunnustettu parlamentin jäsenen asemaa. Valittajien mukaan unionin yleinen tuomioistuin sivuutti parlamentilla olevan jäsentensä avustamista koskevan velvollisuuden, joka johtuu työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdasta, päätyessään antamaansa ratkaisuun. Valittajat toteavat myös, että jos valituksenalaista tuomiota on tulkittava siten, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että riitautettu kieltäytyminen oli toimi, jota ei ole olemassa, valituksenalaisessa tuomiossa on oikeudellinen virhe ja siinä on otettu tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla.

100 Valittajat väittävät neljännessä valitusperusteessaan pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin otti tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisessa tuomiossa katsoessaan, että valittajat eivät olleet pyytäneet koskemattomuutensa puolustamista työjärjestyksen 7 ja 9 artiklan perusteella. He katsovat myös, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen ja jätti huomiotta 21.10.2008 annettuun tuomioon Marra (C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579) perustuvan oikeuskäytännön katsoessaan, että sillä, että tällaisesta pyynnöstä ei ilmoitettu täysistunnossa, ei ollut oikeusvaikutuksia, joista voi nostaa kanteen SEUT 263 artiklan perusteella.

101 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta väittävät pääasiallisesti, että jos kolmatta valitusperustetta ei jätetä tutkimatta, se on hylättävä perusteettomana. Ne väittävät, että neljäs valitusperuste on hylättävä tehottomana tai jos näin ei tehdä, sekin on hylättävä perusteettomana.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

102 Kolmannessa ja neljännessä valitusperusteessa esitetään yhteisiä kysymyksiä, jotka koskevat työjärjestyksen 7 ja 9 artiklassa säädettyjen erioikeuksien ja vapauksien puolustamismenetelmien välistä suhdetta ja sisältöä sekä 8 artiklaa. Niitä on näin ollen syytä käsitellä yhdessä.

103 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 155–158 kohdassa, että se, että kyseisen toimielimen puhemies ei tehnyt kiireellistä aloitetta vahvistaakseen Puidgemont i Casmajón ja Comín i Oliveresin erioikeuksia ja vapauksia työjärjestyksen 8 artiklan perusteella, ei ollut seurausta siitä, että kyseinen puhemies olisi mahdollisesti kieltäytynyt tunnustamasta heille parlamentin jäsenen asemaa, vaan siitä, ettei hän käyttänyt tällaisen aloitteen tekemistä koskevaa harkintavaltaansa. Unionin yleinen tuomioistuin päätteli tämän perusteella, että tällaisen harkintavallan käyttämättä jättämisestä ei voida nostaa kumoamiskannetta SEUT 263 artiklan nojalla. Lisäksi se täsmensi ylimääräisissä perusteluissa, että vaikka oletettaisiin, että se, että parlamentin puhemies ei tehnyt tällaista aloitetta, oli seurausta siitä, että tämä väitetysti kieltäytyi tunnustamasta heille parlamentin jäsenen asemaa, tällaisella kieltäytymisellä ei joka tapauksessa olisi ollut sitovaa vaikutusta Espanjan viranomaisiin nähden.

104 Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 160–167 kohdassa valittajien argumentaation, jolla he riitauttivat työjärjestyksen 9 artiklan 1 kohdan huomioon ottaen sen, että parlamentin puhemies kieltäytyi toimittamasta asiasta vastaavalle valiokunnalle heidän pyyntöään, joka koski heidän erioikeuksiensa ja vapauksiensa puolustamista, koska se koski toimea, jota ei ole olemassa, sillä perusteella, että he eivät olleet esittäneet tällaista pyyntöä työjärjestyksen 7 ja 9 artiklan perusteella,.

105 Työjärjestyksen 7 artiklassa säännellään parlamentin jäsenten erioikeuksien ja vapauksien puolustamista. Sen 1 kohdassa määrätään erityisesti, että jos väitetään, että jonkin jäsenvaltion viranomaiset ovat loukanneet tai ovat aikeissa loukata jäsenen tai entisen jäsenen erioikeuksia ja vapauksia, parlamenttia voidaan pyytää tämän työjärjestyksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrittämään päätöksellä, onko kyseisiä erioikeuksia ja vapauksia loukattu tai ollaanko niitä todennäköisesti aikeissa loukata. Työjärjestyksen 7 artiklan 5 kohdan sanamuoto viittaa siihen, että tällaisen pyynnön hyväksymättä jättämistä koskevasta päätöksestä voidaan nostaa kumoamiskanne SEUT 263 artiklan perusteella.

106 Työjärjestyksen 9 artiklan 1 ja 2 kohdassa, jotka koskevat koskemattomuuteen liittyviä menettelyitä, täsmennetään, että työjärjestyksen 7 artiklan 1 kohdassa mainitun erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevan pyynnön voi esittää parlamentille jäsen tai entinen jäsen tai toinen jäsen, joka saa edustaa asianomaista jäsentä tai entistä jäsentä. Työjärjestyksen 9 artiklan 3–14 kohdassa esitetään yksityiskohtaisesti tällaisiin pyyntöihin sovellettava menettely, johon kuuluu erityisesti parlamentin asiasta vastaavan valiokunnan käsittelyvaihe, asianomaisen jäsenen tai entisen jäsenen mahdollisuus tulla kuulluksi ja esittää tarpeellisiksi katsomansa todisteet, valiokunnan päätösehdotuksen tai -ehdotusten käsittely parlamentissa sekä hyväksytyn toimenpiteen antaminen tiedoksi asianomaiselle jäsenelle tai entiselle jäsenelle ja asianomaiselle jäsenvaltiolle.

107 Työjärjestyksen 8 artiklassa puolestaan säännellään parlamentin puhemiehen kiireellisiä toimia parlamentin jäsenen koskemattomuuden vahvistamiseksi. Tässä artiklassa määrätään, että jos jäsen on pidätetty tai jos hänen liikkumisvapauttaan on rajoitettu siten, että hänen erioikeuksiaan ja vapauksiaan on ilmeisesti loukattu, parlamentin puhemies voi asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajaa ja esittelijää kuultuaan tehdä kiireellisesti aloitteen asianomaisen erioikeuksien ja vapauksien vahvistamiseksi. Käyttäessään tätä valtaa parlamentin puhemies ilmoittaa aloitteestaan kyseiselle valiokunnalle, joka saa siitä tiedon seuraavassa kokouksessaan, ja hän ilmoittaa asiasta tälle toimielimelle.

108 Näistä määräyksistä seuraa, että työjärjestyksessä määrätään kahdesta erillisestä parlamentin jäsenten erioikeuksien ja vapauksien suojaamista koskevasta menettelystä. Ensimmäinen menettely, josta määrätään työjärjestyksen 7 ja 9 artiklassa, käynnistyy parlamentin puhemiehelle osoitetusta pyynnöstä ja se etenee kyseisessä 9 artiklassa määrättyjen menettelysääntöjen mukaisesti, joiden tarkoituksena on erityisesti turvata asianomaisen jäsenen tai entisen jäsenen oikeudet. Siinä annetaan parlamentin päätös, josta työjärjestyksen 7 artiklan 5 kohdan mukaan voidaan nostaa kumoamiskanne SEUT 263 artiklan perusteella. Toinen menettely, josta määrätään työjärjestyksen 8 artiklassa, kuuluu sitä vastoin parlamentin puhemiehen, joka tekee päätöksen yksin, yksilöllisen aloiteoikeuden piiriin eikä sille ole asetettu mitään menettelyä koskevia muodollisia rajoituksia; hänen on ainoastaan annettava siitä myöhemmin tieto parlamentin asiasta vastaavalle valiokunnalle ja tälle toimielimelle itselleen.

109 Näin ollen on niin, että työjärjestyksen 7 ja 9 artiklasta poiketen sen 8 artiklassa annetaan parlamentin puhemiehelle oma toimivalta tehdä kiireellisesti aloite jäsenen erioikeuksien ja vapauksien vahvistamiseksi, kun tässä 8 artiklassa määrätyt edellytykset täyttyvät. Tämän 8 artiklan, luettuna työjärjestyksen muiden määräysten valossa, systematiikasta ilmenee myös, että parlamentin puhemiehellä ei ole velvollisuutta tehdä tällaista aloitetta, vaan hänellä on tältä osin laaja harkintavalta, joka sulkee pois sen, että parlamentin jäsenillä olisi oikeus vaatia, että hän omaksuu tietyn kannan (ks. analogisesti tuomio 9.12.2014, Schönberger v. parlamentti, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, 24 kohta).

110 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 155–157 kohdassa riittävän perustellusti ja työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohtaa koskevaa oikeudellista virhettä tekemättä, tästä seuraa, että se, että parlamentin puhemies ei käytä hänelle työjärjestyksen 8 artiklassa annettua mahdollisuutta, mikä ei johdu siitä, että hän olisi väitetysti kieltäytynyt tunnustamasta valittajille parlamentin jäsenen asemaa, vaan siitä, että hän käyttää laajaa harkintavaltaansa, ei ole SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi.

111 Valittajien argumentaatio, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 158 kohdassa esittämiä ylimääräisiä perusteluja, on puolestaan hylättävä tehottomana.

112 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin ei ottanut tosiseikkoja huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisessa tuomiossa katsoessaan sen 163 ja 164 kohdassa, että valittajien pyyntö, joka koski heidän erioikeuksiensa ja vapauksiensa puolustamista, perustui työjärjestyksen 8 artiklan 1 kohtaan eikä sen 7 ja 9 artiklaan, joita ei mainittu siinä.

113 Unionin yleinen tuomioistuin totesi myös perustellusti valituksenalaisen tuomion 165 ja 166 kohdassa, että se, että valittajat riitauttivat sen, että parlamentin puhemies oli väitetysti kieltäytynyt ilmoittamasta heidän pyyntöään kyseisen toimielimen asiasta vastaavalle valiokunnalle, koski toimea, jota ei ollut aineellisesti olemassa, koska työjärjestyksen 7 ja 9 artiklan perusteella ei ollut esitetty pyyntöä. Tällainen asiasta vastaavan valiokunnan tarkastelua edeltävä ilmoittaminen liittyy nimittäin ainoastaan erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskeviin pyyntöihin, jotka perustuvat työjärjestyksen 7 ja 9 artiklaan, joissa otetaan käyttöön edellä 107 ja 108 kohdassa todetulla tavalla työjärjestyksen 8 artiklan mukaisesta menettelystä erillinen menettely.

114 On vielä täsmennettävä, että argumentaatio, joka koskee sitä, että päätyessään antamaansa ratkaisuun unionin yleinen tuomioistuin jätti huomiotta 21.10.2008 annetun tuomion Marra (C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579), ei voi menestyä, koska kyseisessä tuomiossa käsitellään

erillistä kysymystä siitä, mitä päätelmiä kansallisen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu parlamentin jäsentä vastaan nostettu kanne, on tehtävä siitä, että asianomainen henkilö on esittänyt parlamentille erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevan pyynnön. Tämän perusteella ei joka tapauksessa voida tehdä päätelmiä työjärjestyksen 8 artiklassa tarkoitetun kaltaisen kiireellisen aloitteen tekemättä jättämisen luonteesta.

115 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kolmas ja neljäs valitusperuste on hylättävä ja että valitus on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

116 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.

117 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

118 Koska parlamentti on vaatinut, että valittajat velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja nämä ovat hävinneet asian, määrätään, että valittajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja heidät velvoitetaan korvaamaan tämän lisäksi parlamentin oikeudenkäyntikulut mukaan luettuna asiassa C-600/22 P-R käydystä välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut.

119 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 4 kohdassa määrätään, että jos ensimmäisessä oikeusasteessa väliintulijana esiintynyt, joka ei ole valittanut ratkaisusta, osallistuu asian käsittelyn kirjalliseen tai suulliseen vaiheeseen unionin tuomioistuimessa, unionin tuomioistuin voi määrätä, että se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Nyt käsiteltävässä asiassa on määrättävä, että Espanjan kuningaskunta, joka esiintyi väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa ja osallistui asian käsittelyn kirjalliseen vaiheeseen unionin tuomioistuimessa, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan mukaan luettuna asiassa C-600/22 P-R käydystä välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Valitus hylätään.**

2) **Carles Puigdemont i Casamajó ja Antoni Comín i Oliveres vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja heidät velvoitetaan korvaamaan Euroopan parlamentille aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

3) **Espanjan kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset